

Merknadsskjema – Offentlig ettersyn

Plannavn	Detaljregulering for disponering av myrmasser ved Mo i Rana lufthavn, Fagerlia
Arealplan-ID	3090
Saksnummer	
Utarbeidet av	Asplan Viak
Sist revidert	09.11.2023

Nr.	Avsender	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Forslagsstillers kommentar	Endringer		
				Kart	Bestemmelser	Beskrivelse
	<u>Private merknader:</u>					
1	Espen Laumann og Caroline Solli 11.10.2023	1. Vanskelig å sette seg inn i hvilket område det gjelder. Ulike områder beskrives i ulike dokumenter. 2. En fylling og tilhørende skoging av trær på nordsiden av huset vil være katastrofal både for lyd og lys, og for å beholde inntrykket av uberørt natur. Eiendommen er allerede preget av støy fra byggeplass. 3. Fylling og tilhørende skoging vil ødelegge det landlige, fredelige og uberørte preget på eiendommen har, og vil redusere verdien på eiendommen. 4. Reserveløsning for drikkevann vil bli forurenset (overflatebrønn). 5. Barnas lekeplass, fristed og læreplass om naturen vil forsvinne. 6. Frykter endring av terreng vil medføre vannproblematikk. 7. Merknadsstiller har tidligere vært i kontakt med Rana kommune ang. disp. av myrmasser, og ble fortalt at det ikke var i nærheten av huset. Dersom dette ikke er tilfelle kreves et eget møte.	1. Det er plankartet som blir det juridisk bindende dokumentet for hvilke arealer som inngår i planen. Det viser plangrensen og tiltaket. 2. Ikke tatt til følge. Disponeringsområdet vil ikke påvirke skogen nær eiendommen. Tilførselsveien til flyplassen ligger ca 110-120 meter fra tomtegrensen til eiendommen, med mye skog imellom. 3. Jf. pkt. 2. 4. På vedlagt kart fra merknadsstiller er brønnen vist omtrentlig, men den synes ikke å ligge innenfor disponeringsområdet for masser. Det er kartlagt brønner i området i forbindelse med flyplassplanen, og spørsmålet håndteres ved opparbeiding av flyplassområdet. 5. Jf. pkt. 2. 6. Jf. pkt. 7. 7. Ikke tatt til følge. Eiendommen ligger ikke nedstrøms fra disponeringsområdene avsatt i plan 3090 og skissert i plan 3063. Det er en avstand på ca 180 meter mellom nedre del av disponeringsområdet (innenfor plan 3063) og det nordøstre hjørnet av eiendommen.			
	<u>Høringsinstanser:</u>					
1	Statsforvalteren i Nordland 11.10.2023	1. Statsforvalteren uttaler. «Foreliggende reguleringsplans intensjon om å kompensere for flyplassens konflikt med nasjonale interessser er interessant.» 2. Svært usikker på om det er mulig å bevare myrenes funksjon gjennom deponering av utgravde myrmasser i Stordalen. 3. Statsforvalteren er fornøyd med at en har gått bort fra alternativene Langtjønnå og Langdalen.	1. Tatt til orientering. 2. Det er riktig at det er svært usikkert, og dette kommer fram i planbeskrivelsen m.m. 3. Tatt til orientering. 4. Det er ingen mottak for masser av denne typen i Nordland, og derfor reguleres og etableres det nå i umiddelbar nærhet til utbyggingsområdet. Planarbeidet for 3090 har ikke omfattet undersøkelse av om det ev			4. Suppleres og presiseres i

		4. Det fremkommer ikke klart om det er foretatt vurdering av om det finnes «relevante og realistiske» alternativer til plasseringen av myrmassene i Langtjønnaområdet, og om disse skulle vært utredet nærmere i konsekvensutredningen. Det må gis en begrunnelse for valgene som er tatt, samt dokumentasjon for alternativene som er forkastet. 5. Myrenes komplekse gradienter og torvmarksformer er vanskelig å gjenskape. Det vises til utfordringer med å skape riktige hydrologiske forhold. 6. Skulle en lykkes med det kompenserende tiltaket, må en likevel påregne tap av karbon fra eksisterende myrmasser ved håndtering, flytting, samt nettoutslipp fra erstatningsarealet i flere år (tiår). 7. Det fremgår ikke klart av plandokumentene hvordan reetablering av myr ved hjelp av disponering av utgravde masser er tenkt gjennomført. Det hadde vært interessant å få synliggjort hvordan man skal sørge for at vannet i det nye området gis tilstrekkelig lang oppholdstid og minimalt med utskiftning, samt hvordan arealet skal utformes for å være i stand til å holde på et jevnt vannspeil. 8. Statsforvalteren legger til grunn at erfaringene og kunnskap fra de få tilfellene hvor slik nyetablering av myr er gjennomført legges til grunn for den videre detaljprosjekteringen. 9. Det er sentralt at området overvåkes i flere (ti)år framover, blant annet for å kunne ha kontroll på hydrologiske forhold, jf. foreslått planbestemmelse § 2 femte ledd. 10. Erstatningsareal bør være fullstendig eller nær fullstendig forringet/ødelagt natur. Det er uheldig at man velger et område som i dag har intakt natur. 11. Ved etablering på skogsmark vil en ikke oppnå en like positiv effekt for hverken naturmangfold eller karbonbalanse, da skog og skogsmark også lagrer karbon. 12. Det bør være mulig å løse veiadkomsten til område GAA direkte fra plan 3063 og ut i formålsområdet. Det fremstår unødvendig å åpne for anleggsveier i LNFR-formål. 13. I § 11 fremkommer det at «Midlertidig anleggs- og riggområde for plan 3063 skal også benyttes i forbindelse med arbeid innenfor plan 3090». Planbestemmelsene skal være en utdyping av de rammene som fastsettes i selve plankartet, og bestemmelsene kan bare brukes som hjemmel for forbud eller påbud innenfor planens avgrensningslinje (unntak for rekkefølgebestemmelser). Det stilles derfor spørsmål ved om den foreslåtte planbestemmelsen har tilstrekkelig hjemmel i loven.	er andre grøftede myrer eller degenererte myrsystemer i nærheten. Det har før planarbeidet startet opp vært vurdert transport av myrmasser til f.eks. nedlagt steinbrudd ved Rana gruber, Storforshei. Ulempene med avstand, sikkerhet og tap/søl av masser gjorde at dette ikke ble utredet videre av anleggs- og gjennomføringsmessige grunner. 5. Det er riktig. Jf. pkt. 2. 6. Jf. pkt. 2. 7. Tatt til følge. Det gjøres en vurdering på dette i en revidert flomberegning, som også omtales i planbeskrivelsen. Bestemmelsene presiseres på dette punktet. 8. Tatt til følge. Det tas inn punkt om dette i bestemmelsene. 9. Tatt til følge. Bestemmelsen om overvåkning suppleres. 10. Ikke tatt til følge. Det foreslåtte området Stordalen er det som kommer best ut ifm konsekvenser for naturmangfold, av de tre områdene som er vurdert. Jf. planbeskrivelsen kap. 7.2 og 7.3. Jf. også pkt. 3 over. 11. Det er riktig. Jf. pkt. 1. 12. Tatt til følge. Det forutsettes at tilkomst og opparbeiding av område GAA skjer fra plan 3063 og holdes innenfor område GAA. 13. Tatt til følge. Det settes ikke av eget riggområde innenfor plan 3090. Det forutsettes at dette løses innenfor 3063.		7.§2 fjerde og femte ledd suppleres og spesifiseres, §3 nytt fjerde prikkpunkt om miljøoppfølging. 8.§2 fjerde ledd suppleres med krav om å legge efaring til grunn 12. §7 andre ledd tas ut. 13. §11 tas ut.	kap. 2.1 og tilsvarende tekst i kap. 7, nytt tredje avsnitt i innledende tekst til KU. 7. Suppleres i kap. 5.2, sjuende avsnitt
2	Nordland fylkeskommune 12.10.2023	1. Nordland fylkeskommune uttaler. «...store mengder myrmasser og vegetasjonsdekke skal graves ut og disponeres i området. Resterende blir liggende under flyplassen, og er tapt som naturmiljø.» 2. Fylkeskommunen mener det er positivt at planen søker å ivareta naturkvaliteter å langt det er mulig, selv om det er	1. Det skal også forsøkes reetablert myr innenfor flyplassområdet i plan 3063. Dette er det viktigste avvbøtende tiltaket for prøve å begrense disponering i Stordalen. 2. Tatt til orientering. 3. Jf. kommentar til Statsforvalterens merknad pkt. 4.		5.Tekst presiseres	

		stor usikkerhet om det vil lykkes med myrdisponering. Dette poengteres også i konsekvensutredningen. 3. Lokal håndtering er vurdert som den beste løsningen. Alternativer til disponering av masser utenfor planområdet er ikke vurdert. 4. Det er positivt med overvåkningsprogram for massene og at dette skal starte straks området er ferdig disponert. Det er viktig at dette arbeidet dokumenteres for videre formidling av erfaringer i en større sammenheng. 5. Dersom det ikke skal disponeres myrmasser på området, ber fylkeskommunen om at planbestemmelsene utdypes for å sikre at områdets videre funksjon som naturområde blir ivaretatt. 6. Fylkeskommunen forventer at avbøtende tiltak for vannmiljø iverksettes og at tiltakene overvåkes. 7. Fylkeskommunen viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.	4. Tatt til orientering. 5. Tatt til følge. Punktet vurderes som ivaretatt, jf. §6 sjuende og åttende ledd. Det gjøres likevel en presisering av tekst i et nytt åttende ledd. 6. Tatt til følge. Bestemmelsen om overvåkning suppleres. 7. Tatt til orientering. Lov om kulturminner gjelder som særlov for alle plantiltak.		i §6 åttende ledd. 6.§2 femte ledd endres og spesifiseres, §3 nytt fjerde prikkpunkt om miljøoppfølging	
3	Statens vegvesen 9.10.2023	1. Statens vegvesen ser det som positivt at massene lagres lokalt. 2. Forventer at vegnormalene legges til grunn for utformingen av adkomstveg og gang- og sykkelveg til flyplassen i forbindelse med detaljprosjektering.	1. Tatt til orientering. 2. Tatt til følge. Samferdselsanlegg til flyplassen håndteres i plan 3063.			
4	Norges vassdrags- og energidirektorat 11.10.2023	1. Siden planforslaget ikke legger opp til fylling i vassdrag, anser ikke NVE tiltaket som konsesjonspliktig, og planforslaget er akseptabelt ut fra NVEs saksområder.	1. Tatt til orientering.			
5	Naturvernforbundet i Rana og omegn 12.10.2023	1. Kjent kunnskap tilsier at konsekvensene av en gjennomføring av planforslag 3090 vil bli de verst tenkelige for CO2-utslippene fra selve flyplassutbyggingen og for Rana kommunes CO2-regnskap. 2. En udokumentert påstand om reetablering av myr ved å dumpe nærmere 90 000 lastebillass myr- og jordmasser blir ikke mer sann av at den gjentas mange ganger. At den bare fremføres på nytt og på nytt uten henvisning til en eneste referanse og i strid med all faglig kompetanse på myr, framstår som helt useriøst. 3. De minner om at myr «vokser» med ca 1 mm i året slik at de tar f. eks. 1000 år å danne 1 meter dyp myr, hvis betingelsene er til stede i terrenget. En haug av uttørkede jord, røtter og planterester etter en dumping er ikke det. Det vil gå årtier og ev flere hundre år før de tildekkede våtmark- og myrområdene vil kunne fange CO2. 4. CO2-utslippet fra myrinngrepene på Steinbekkhaugen vil omfatte mer enn akkurat de myrmassene som graves opp jf. vedlagt artikkel «Kanskje er ikke vindkraft så klimavennlig som vi tror». 5. Kommentarene fra saksbehandlerne i merknadsbehandlingen til planforslag 3090 tyder på	1. Det er riktig at det er stor usikkerhet omkring dette. Planområdet 3090 er valgt pga bl. a. nærhet til flyplassen og så begrenset transportbehov som mulig. 2. Beregnet omfang av masser har blitt redusert ilt planprosessen, og det er mulighet for at det ikke blir behov for Stordalen til disponering eller at det blir mindre enn det er planlagt for. 3. Tatt til orientering. 4. Tatt til orientering. 5. Det er vanskelig å finne referanser til lignende tiltak i et omfang som plan 3090 legger opp til. Dette er kommunisert i planforslaget og er kjent for alle parter. 6. Planområdet for 3090 er redusert i forhold til det som ble varslet til planoppstart. Langdalen og Langtjønna er tatt ut, og Stordalen gjenstår som forslag til disponeringsområde i plan 3090. Hvis det med utbyggingsplan menes reguleringsplan 3063 for flyplassen, så er det en egen plan der Langdalen og Stordalen ikke har inngått. 7. Flyplassplanen 3063 er en eldre plan. Plan 3090 utarbeides for å sette av areal til masser fra flyplassen som det kan bli nødvendig å disponere så lokalt som mulig, og et forsøk på å begrense utslipp.			

		kompetansesvikt vedr. reetablering av myr og reduksjon av klimagassutslipp. 6. Usann saksopplysning: Langdalen og Stordalen er ikke «innenfor planområdet». Langdalen og Stordalen skulle ikke berøres ifølge vedtatt utbyggingsplan. 7. Det legges opp til ad hoc-løsninger type «veien blir til mens man går» slik det blir når prosjekter starter med overfladiske utredninger og uten obligatorisk miljøoppfølgingsplan på plass. 8. Det foreligger ingen konkrete planer for å ta vare på naturmangfoldet i Langdalen og Stordalen. Heller ikke foreligger noen konkrete løsninger for å ta vare på vannmiljøet i Langvatnet, Tverrbekken og Steinbekken opp mot sur avrenning og toksisk treverdig jern, bare uforpliktende «tiltak». 9. Respektløs behandling av grunneierne i Langdalen og Stordalen. 10. Naturvernforbundet forventer og krever at Avinor, Rana kommune og Statsforvalteren forholder seg til vedtatt flyplassutbyggingsplan, og lar Langdalen og Stordalen forbli urørt. 11. Myrmassene som må fjernes fra anleggsområdet på Steinbekkhaugen, må deponeres på allerede nedbygd grunn i Rana 12. Viser for øvrig til innsendt uttalelse til oppstart.	8. Langdalen berøres ikke av plan 3090, jf. pkt. 4. For Langtjønnå, der en liten del i vest inngår i planen, vises det til bestemmelsene §10 om hensyn til miljøet. Stordalen avsettes til disponering, som alternativet med minst påvirkning på naturmangfoldet av de tre områdene som er vurdert. Rekkefølgetiltak i bestemmelsene for reduksjon av avrenning er juridisk bindende og forpliktende, jf. §3. 9. Grunneiere er varslet ved planoppstart på vanlig måte. En gjennomføring av planen vil gi reduksjon i utmark. Det meste av naturområdene innenfor planområdet forblir som i dag. 10. Delvis tatt til følge. Langdalen er urørt i planforslaget. Stordalen avsettes til disponering. Jf. pkt. 6. 11. Ikke tatt til følge. Jf. kommentar til Statsforvalterens merknad pkt. 4. 12. Merknader til planoppstart er kommentert i eget merknadsskjema.			
--	--	--	---	--	--	--

Endringsskjema: Oppsummering av endringer av planforslag

Plankart	Reguleringsbestemmelser	Planbeskrivelse
Det er ikke gjort endringer i plankartet.	Endringer gjort med bakgrunn i merknader til offentlig ettersyn, jf. ovenfor: - ny datering s. 1 er satt til innleveringsdato §2 fjerde og femte ledd er endret og spesifisert med punkt §3 nytt fjerde kulepunkt (miljøoppfølging) §6 nytt åttende ledd, presisering av tekst §7 andre ledd er tatt ut av bestemmelsene §11 er tatt ut av bestemmelsene Endring gjort med bakgrunn i vurdering fra kommunen og plankonsulent: §2 femte ledd, formulering endret fra «myrmassene» til «myrmassene og området» §6 andre ledd er tydeliggjort i siste setning	Endringer gjort med bakgrunn i merknader til offentlig ettersyn, jf. ovenfor: - tilsvarende supplerende tekst i kap. 2.1 (nytt andre og tredje avsnitt) og i kap. 7 innledende tekst (nytt tredje avsnitt) om vurderinger - supplerende tekst i kap. 5.2 (nytt sjuende avsnitt), om samtidig iverksetting av overvåkning, omtale av punkt som skal følges opp og henvisning til nytt flomberegningsnotat Endringer gjort i samråd med Rana kommune, med bakgrunn i behov for presiseringer: - for alle bildetekster er figurhenvisning tatt ut - vannmiljø-kart er teksten i kap. 3.6 - nytt kart for reinbeitedistrikt i kap. 3.6 - det er i tekst til illustrasjonene i kap. 5.2 presisert fordeling av masser mellom ny plan 3090 og vedtatt plan 3063 - supplering i kap. 5.9, rekkefølgebest. fjerde kulepunkt - supplering om planforum kap. 6 andre avsnitt - supplering om økosystemtjenester og naturmangfoldloven kap. 8.4

--	--	--